OLUKORRAST PIIRIL 6.1/2024

1.NORRA

Norra merelaevanduses avastati oluline julgeolekurisk

Norra kaubalaevastik on suuruselt neljas maailmas ja koosneb kokku 1591 laevast, mis on jagatud Norra laevaregistri (NOR) ja Norra rahvusvahelise laevaregistri (NIS) vahel. Samal ajal kui Norra siseluure- ja julgeolekuteenistused hoiatavad Venemaa ja Hiina suunast lähtuvatest tõsistest ohtudest ning rõhutavad, et need riigid kujutavad Norra huvidele suurimat julgeolekuriski on Norra Merendusameti loal, Norra laevadel 112 Venemaa päritoluga kaptenit ja 20 Hiina päritoluga kaptenit. Samas on kaubalaevastik oluline osa Norra totaalkaitsest, sellel on Norra jaoks otsustav roll, nii kriisis ja sõjas nagu see oli ka II Maailmasõja ajal. Norra relvajõudude kolledži teadlane Ståle Ulriksen nimetas Norra kaubalaevastikus töötavate välismaiste kaptenite arvu "ennustatud katastroofiks". Ulriksen märgib, et ka paljudel sellistel laevadel on valdavalt ka ainult Venemaa päritolu meeskonnad. Sõjaolukorras on Norra käsutuses olevate aluste hulk NATO jaoks strateegiliselt tähtsusega, et liigutada liitlasvägesid üle Atlandi ookeani ja võimalikus kriisiolukorras elutähtsate tarvikute transpordiks.

GNSS ja GPS häiringud segavad lennuliiklust

Kirde-Norras lendavad piloodid teatavad praktiliselt iga päev GNSS *(Global Navigation Satellite Systems)* häiretest. Kui Venemaa piirist 10 km kaugusel Kirkenes lennuväljal on kasutusel erinevad maandusmist toetavad süsteemid, siis Finnmarki piirkonna väikesed lennujaamad ei paku sarnaseid alternatiivseid süsteeme.

Norra politsei ei suuda tagada merekaatritele meeskondi

Norras hukkub lõbusõidualustega seotud õnnetustes keskmiselt 31 inimest aastas. Eelmisel aastal hukkus väikelaevadega seotud õnnetustes 23 inimest neist 11 olid alkoholijoobes. Politsei ei suuda osades maakondades, mis on kogu aeg aktiivsed väikelaevanduse piirkonnad mehitada alaliste meeskondadega piisaval arvul politseikaaatreid. Üheks põhjuseks olevat rahaliste vahendite puudus, tegelikult täitvat kaatrite meeskonnad piiratud tavapatrullide arvu tõttu merepäevade arvelt maismaapatrulli ülesandeid. Rannikul elvad inimesed kardavad, et kui politseid ei ole veepeal kohal, siis on kõik nagu "metsikus läänes" ja merel juhtub rohkem õnnetusi. Samas standardiseerib Norra politsei politseialuseid. Norra politseile anti 2023.aastal üle viis uut standardiseeritud politseikiirkaatrit, mis valmisid Rootsi ettevõttes Marell Boats.

Norra politsei: Marell M13 kiirkaater

Uued kiirkaatrid on 13-meetrised patrullalused, mis on modifikatsioon mõnevõrra suuremast Marell M15-st, mida kasutab Rootsi politsei. Kere on alumiiniumist, mille disain tagavat ka madala kütusekulu. Norra" M13 RIB-idel on kaks mootorit 600 hj Mercury Verado V12, mis tagavad aluse kiiruse üle 55 sõlme. Meeskonnaks on 2 politseiniku ja lisaks pardale võtta kuni 8 reisijat.

Norra kaalub Põhja-Norras tolliametnike relvastamist

Norra Tolliamet kaalutleb piirpunktide turvalisuse tõstmiseks Põhja-Norras töötavatele tolliametnikele relvade väljastamist. Põhja-Norra asuvates piiripunktides puutuvad tollitöötajad üha sagedamini kokku relvastatud kurjategijatega, mis on põhjustanud tolliametnike jaoks ohtlikke olukordi. Norra politsei usub, et Tromisi maakond on muutunud Rootsi kuritegelike võrgustike eelistatud piirkonnaks, sest Põhja-Norras on uimastite hind kõrgem kui lõuna pool.

Iga 3 ukrainlane ei soovi kodumaale tagasi minna

Norra saabus kahe aastaga üle 65 000 Ukraina põgenikku. Enamik neist, 54% pole kindlad, kas nad soovivad tagasi Ukrainasse naasta. Projekti *Ukraina põgenike integratsioon või nende tagasipöördumine* (NOR-RETIN) viitel ei soovi 34% Ukraina kodanikest kindlasti enam kodumaale naasta. Kohalike omavalitsuste jaoks tekitab põgenike mitmetine staatus ja ebaselge võimalus Norra jääda erinevaid probleeme, eelkõige koolivõrgu laiendamise küsimuses ja sotsiaalvaldkonnas. Lisaks on seni lahendamata palju praktilisi küsimusi. Näiteks on Norra ametivõimudel raskusi asendada Ukraina päritoluga juhilube, sest kinnitust nende väljastamise ja õigsuse kohta on Ukrainast keeruline saada. Ukraina sõjapõgenike staatuse võrdleva analüüsiga elust Põhjamaades saab tutvuda siit.

2. SOOME

Soome piiril fikseeritakse regulaarselt tundmatuid õhuvahendeid

Põhja-Karjala piirivalvepiirkonnas tutvustati 05.06.2024 ajakirjanikele piirivalvepatrulli igapäevast teenistust, mis on üldiselt jäänud samaks, kuigi olukord piiril on vähem kui aastaga palju muutunud. Pressikonverentsil jäid kõlama Soome piirivalve järgmised seisukohad:

- Soome ja Venemaa piirivalvurid kohtuvad piiriesinduse raames regulaarselt.
- Soome piirivalve fikseerib jätkuvalt võõraid õhuvahendeid, kuid ei soovi avalikusele täpsusta, mis tüüp õhuvahenditega on tegemist.
- Venemaa hübriidmõjude oht on endiselt reaalne, sest Venemaa poolel on inimesi, kes sooviksid tulla Soome.
- Soome parlamendis piiri valvamist käsitlevate võimalikke seaduste muudatusi piirivalvejuhid ei kommenteeri aga sellega vajalikuks kohanemiseks koolitatakse piirivalve isikkoosseisu.
- Niirala piiripunktis toimus sügisel 2023 intsident, kus piirivalvurid olid sunnitud kasutama gaasi, et tõkestada ebaseaduslike sisserändajaid.

Venemaalt lähtuv GPS sidesignaali häiring mõjutab lennuliiklust ja põllumajandustehnika kasutamist

Venemaalt lähtub GPS häiring takistas 11.06.2024 Finnairi lennukil maandumast Joensuu lennuväljale, mistõttu pöördus lennuk turvaprotokolli järgides tagasi Helsingi lennuväljale. Joensuu lennujaam on üks väheseid lennujaamu Soomes, mis kasutab lennukite lähenemisel suunamiseks ainult GPS põhinevat satelliitnavigatsiooni. Enamik lennujaamu kasutab õhusõidukite maandumiseks maapealseid süsteeme, mis ei ole nii vastuvõtlikud häiretele. GPS sidesignaali põhine positsioneerimisüsteemi häirimine Soome idapiiril seadis tõsise probleemi ette põllumehed, kelle traktorite paradsüsteemid ei saa enam kasutada korrektseid asukohaandmeid. Tänapäeva põllumajandus on eelkõige täppispõllumajandus, kus maad haritakse, külvatakse ja väetatakse traktoriga automaatselt, valides selleks just õige osa põllust. Traktori sõidujoon, mis korrektse positioneerimisega töötades jääb 10 cm piiresse võib GPS häiringu tulemusena eksida kuni 2 m. GPS häired ulatusid Soome idapiirist kohati kuni 100 km sisemaale.

Soomes politsei võib reageerida nüüd ka Põhja-Rootsis kurjategijate vastu

Rootsi valitsus võttis 05.06.2024 vastu seaduseelnõu, tõhustamaks Rootsi ja Soome vahelist politseikoostööd Põhja-Tornedali piirkonnas. Ettepanek põhineb Rootsi ja Soome vahelisel ametiabi kokkuleppele, mille järgi lubatakse Soome politseinikel täita Rootsi territooriumi piirialadel kiireloomulisi politseiülesandeid. Seaduseelnõu järgi võib Rootsi politsei paluda Soome politseilt kiireloomulist abi kui on vaja sekkuda Rootsi piirialal toime pandud raske kuriteo korral. Seaduseelnõus tehti ka ettepanek võtta vastu määrused, mis lubavad Soome politseil sisenada oma teenistusrelvadega Rootsi ja reguleerib piiri ületanud Soome politseinike volitusi. Seaduseelnõu taustaks on olukord, et Rootsi politseil võib olla raskusi regeerida väljakutsetele, mis leiavad aset väljaspool maakonna keskusi. Seetõttu vajab Rootsi politsei võimalust küsida naaberriigi politseilt abi, kuni Rootsi politsei ise jõuab sündmuskohale. Soome politseil peab samuti olema lubatud sekkuda ilma Rootsi politsei taotluseta olukordades, mis kujutavad endast otsest ohtu elule ja tervisele ja näiteks ka õnnetuste ja loodusõnnetuste korral. Kommuunid, kus selline võimalus Rootsi kehtiks on Haaparanta, Kiruna, Pajala ja Övertorneå.

Soomes lõpetati eeluurimine riigi julgeolekule oluliste andmete avaldamise osas

Soome Keskkriminaalpolitsei lõpetas eeluurimise riigi julgeolekule oluliste andmete avaldamise osas. Kõiki 3 Soome kodanikku kahtlustatakse Soome riigikaitse ja julgeoleku seisukohalt oluliste andmete ebaseaduslikus hankimises, andmete kombineerimises ja nende avaldamises interneti avatud salvestusplatvormidel. Meedia avaldatud andmetel olevat tegemist kaartidega, millele on muuhulgas märgitud Ida- ja Lääne-Soome tunnelite, alajaamade, ühendusmastide ja trafode täpne info ja asukohad. Keskkriminaalpolitsei kahtlustab, et kogutud ja avaldatud info olemus on selline, mis võib põhjustada tõsist ohtu Soome varustuskindlusele, riigikaitsele ja julgeolekule. Kõik kahtlusalused kandideerisid viimastel Soome parlamendivalimistel, kuid ei osutunud valituks.

Soome õhuruumi sisenes kuni neli Venemaa sõjaväelennukit

Soome Kaitseminisiteerium teatas 10.06.2024, et kahtlustab, et Venemaa sõjaväelennuk viibis Soome õhuruumis umbes kaks minutit.
Uurimise edenedes selgus, et lisaks ühele varem mainitud Venemaa lennukile on alust arvata, et piiri rikkusid ka kolm teist lennukit, öeldi Soome piirivalve teates.
Õhupiiri rikkumine toimus Loviisa piirkonnas ja kuni 2,5 km sügavusele Soome õhuruumi.
Eelmine Venemaa lennukite poolne õhupiiri rikkumine leidis aset 2022. aasta augustis, kui kaks Venemaa hävitajat sisenesid Soome lahel Soome õhuruumi.

Soomes parlamendi kaitsekomisjon toetab piirivalve reservväelaste osas kaitseväeteenistuse seaduse muutmist

Soome Kaitseväeteenituse seaduse muudatus võimaldaks piirivalve reservväelasi kutsuda kiiremini reservõppekogunemistele, mis võimaldaks neid ka kasutada näiteks võitluseks instrumentaliseeritud sisserändega. Sellisel juhul täidaksid reservväelased kutselisi piirivalvureid abistavaid ülesandeid. Soome piirivalve enda isikkoosseisust ei piisa alati ootamatuteks olukordadeks ja minimaalne kutselise piirivalvuri täiendusõpe kestab 3 kuud, et teda saaks iseseisvalt rakendada piirivalve ülesannete täitmiseks.

Praegu kehtiva Kaitseväeteenituse seaduse järgi saab Soome reservväelasi kutsuda kiirendatud korras ainult reservõppekogunemistele, mille eesmärk on sõjalise valmisoleku tõstmine. Soome parlamendi riigiakaitsekomisjon juhtis tähelepanu laiemale vajadusele reformida kaitseväge, vabatahtlikku riigikaitset ja ajateenistust puudutavaid seadusi. Praegu kehtivad seadused võeti vastu 2007. aastal ja seda hoopis teistsuguses julgeolekuolukorras. Seadused nõuavad muutmist ka Soome NATO liikmeks saamise tõttu.
Soome parlamendi kaitsekomisjoni aruannet PuVM 2/2024 vp- HE 66/2024 vp saab lugeda siit.

Metodoloogia: Ülevaate aluseks on perioodi 01.06.2024 kuni 30.06.2024 sündmused. Juhtumi autentsuse kinnitamiseks võrreldi 2-3 avaliku allikat või kasutati sündmuse kinnituse saamiseks kaudseimaid seoseid. Kasutatud allikad on teksti siseselt viidatud. Ülevaade on mõeldud kasutamiseks õppejõududele ja kadettidele (õppuritele) õppetöös, kui olukorda piiridel tutvustav sündmuste ülevaade. Ülevaade on parim elektrooniliseks kasutamiseks. Koostaja: Heigo Vija, Sisekaitseakadeemia, PPK, 08.07.2024. heigo.vija@sisekaitse.ee

Venemaal piirati juurdepääsu Narva jõele ja Narva veehoidlale

Venemaa Leningradi oblasti Kingiseppa rajooni administratsioon kuulutas 14.06.2024 välja ajutise juurdepääsukeelu Narva veehoidlale ja Narva jõele alates veehoidlast kuni jõesuudmeni. Keeld kehtib nii isikutele, ujumisvarustusele ja väikelaevadele ja ka neile, kes on harjunud piiriveekogudel liiklema. Keeldu põhjendati, et piiriveekogudel on vaja teostada otsingu-ja päästetegevusi. Piirang kehtestati tähtajatult, viidates Venemaa Föderatsiooni 1. aprilli 1993.aasta seadusele nr 4730-I riigipiiri kohta. Kingiseppa rajooni ametnikud teatasid, et piirangu kehtestamise ülesanne tuli FSB piirivalveosakonnast.
Kohalikul administratsiooni ametnik ütles, et neil puudub info vajaduse kohta piirangute kehtestamiseks piiriveekogudel. Venemaa poolsele Narva jõele ja juurdepääsu piirangu kehtestamise põhjusena spekuleeritakse Eesti poole otsust, rajada Narva jõe äärde 6 uut seirepositsiooni. Hoopis reaalsem on, et tegemist on FSB piirivalve reaktsiooniga 13-14.06.2024 öösel toimunud ebaseadusliku piiriületuse juhtumile kui üle Narva jõe Venemaalt Eestisse ujusid 2 Lõuna-Aasia päritoluga isikut, kellest 1 peeti kinni Eesti poolel ja 1 ujus Venemaale tagasi. Ümbrust kontrollides tuvastati Narva linnas veel 3 ebaseadusliku sisserändajat. Lõuna-Aasia päritoluga isikutel õnnestus vältida kontrolle sisenemisel Venemaa piiritsooni, liikuda läbi Ivangorodi linna Narva jõe äärde ja see FSB piirivalvuritele märkamata ületada. Ebaseaduslik piiriületus leidis aset samal ajal kui Venemaal toimub migrantide vastane tõhustatud riiklik kampaania, kuhu on kaasatud riiklikud jõustruktuurid, vabatahtlikud ja piiräärsed elanikud.

Migrantide roundup Venemaal

Venemaa linnades korraldavad nii turvateenistused, politsei ja sõjaväekomissariaatide ohvitserid sisserändajate püüdmiseks haaranguid. Üheks selle põhjuseks on, et Venemaal moodustatakse väeosasid, kus teenivad välismaalased. Moskva värbab väeosadesse ka teiste riikide kodanikke, enamasti kõrge vaesusega riikidest. Venemaal käivitus sisserändajate vastane riiklik kampaania 2023. aastal. Sellest ajast on erinevatel hinnangutel kinni peetud umbes 30 000 inimest, kellest suurusjärgus 10 000 on saadetud juba väeosdesse ja rindele. Võõrtööjõu riiki otsimise sildi all toovad Venemaa agentuuri riiki välismaalasi, kus neile lubatud töökohtede asemel kutsutakse peale registreerimist sõjaväeteenistusse ja saadetakse rindele.
Venemaal toimus 26.06-27.06.2024 asevälisministri ja kaitseministri asetäitjaga tasemel kohtumine Sri Lanka delegatsiooniga eesotsas välisminister Tharaka Balasuriyaga. Venemaa pool kinnitas kohtumise toimumist, kuid ei avaldanud kohtumise üksikasju.
Sri Lanka välisministeeriumi pressiteates aga avaldati, et kohtumise peateemaks oli Ukraina konfliktis osalevate srilankalaste saatus. Kohtumine keskendus eelkõige 17 hukkunud srilankalase küsimusele, surnute ja haavatute eest hüvitise maksmisele, kontaktivõimetute srilankalaste raskele olukorrale, vabatahtliku tagasipöördumise võimalusele, lepingute ennetähtaegsele lõpetamisele ja töötasude reguleerimisele. Sri Lanka pool tegi kohtumisel ka ettepaneku moodustada ühine töökomitee, mis koosneks mõlema poole ametnikest, kes kohtuvad regulaarselt, et käsitleda lähetatud srilankalaste probleeme ja muresid. Mõlemad pooled leppisid kokku, et jätkavad nende küsimustega tegelemist.
Sri Lanka valitsus alustas mais 2024 uurimise riigi kodanike Ukraina sõtta värbamise kohta. Sri Lanka võimude teatel hukkus sellel ajal vähemalt 16 inimest, 37 inimest sai haavata ja arvatavasti üle 10 inimese on sõjavangis. Välisminister Tharaka Balasuriya ütles, et srilankalasi peteti Venemaale minema, lubades häid palku ja privileege, sealhulgas Venemaa kodakondsust. Tema sõnul laekus välisministeeriumile selles küsimuses kodanikelt 455 kaebust. Sri Lanka kodanikele olevat lubatud palka rohkem kui 2000 eurot kuus, mis on ligikaudu 13 korda suurem kui nende keskmine sissetulek.
Varasemalt on avaldatud teateid Nepaali kodanike kohta, keda olevat õnnestunud väravata ligi 15 000 isikut. Nepaalaste sõnul oli Venemaa treeninglaagris Avangard enne rindele siirdumist olnud veel afgaane, indialasi, kongolasi ja egiptlasi. Liskas värvatakse ka kuubalasi ja somaaliasi.

Pihkva toll pidas Kunitšina Gora piiripunktis kinni 51 kg hašišit

Pihkvas avaldatud teatel mõisteti Moldova kodanikule suure koguse narkootilise aine 51kg hašiši salakaubaveo eest 12 aastane vanglakaristus. Hašiši avastamise täpset kuupäeva ei teatatud.
Pihkva oblasti FSB salvestisest on näha, et narkootikumide transpordiks oli hašiši pakendatud plastikpudelitesse ja täiendavalt kiletatud. Kogu saadetis oli peidetud sõiduki tagavararatta sisse. Narkootikumid peeti sisseveo katsel kinni Venemaa Pihkva oblasti Kunitšina Gora piiripunktis (Eesti pool Koidula piirpunkt). FSB piirivalve operatiivsalvestist salakauba avastamise kohta saab vaadata siit.

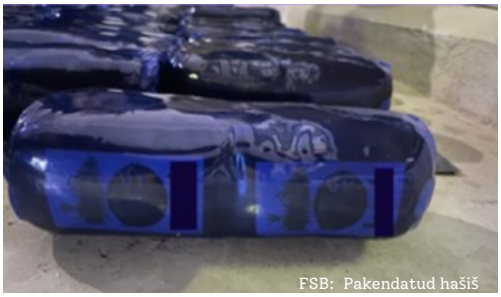
FSB: Pakendatud hašiš

Venemaa võttis vastu ebaseaduslike sisserändajate väljasaatmise eelnõu

Venemaa valitsus toetas 18.06.2024 seaduseelnõu, mis näeb ette täiesti uued reeglid Venemaa Föderatsioonis ebaseaduslikult viibivate välisriikide kodanike väljasaatmiseks. Luuakse järelevalvet ja kontrolli vajavate isikut register, kuhu lisatakse sisserändajad, kellel ei ole õigust seaduslikult Venemaal viibida. Nende suhtes hakkab kehtima väljasaatmisrežiim ja erinevad piirangud. Registrisse kantud isikud peavad teatama Siseministeeriumi allasutusele välismaale lahkumise kuupäeva, koha ja marsruudi. Saadikud tegid ettepaneku viia seadusandlusse sisse mõiste "väljasaatmissrežiim".
Venemaa Siseministeeriumi andmetel toimetati Moskvas nelja kuu jooksul rändeseaduste rikkumise eest kohtusse üle 10 tuhande välismaalase. Sellest arvust enam kui 8 tuhat inimest anti kohtu alla viibimisreeglite rikkumise ja üle kahe tuhande ebaseadusliku tööalase tegevuse eest. Selle aja jooksul saadeti Venemaalt kohtuotsusega välja üle 2 tuhande välisriigi kodaniku.
Venemaa inimõiguste nõukogu juht Valeri Fadeev tegi pressikonverentsil "Venemaa rändepoliitika probleemid" ettepaneku, et kui sisserändjad saavad Venemaa kodakondsuse, siis see toimuks pralleelselt koos nende sõjaväekomisariaadis arvele võtmise menetlusega.

Pressifoto: VF politsei kontollreid

Venemaa püüab värvata tööle Eesti päritoluga õpetajaid

Venemaa riigiduuma asetäitja ja hariduskomisjoni liige Anna Skroznikova saatis osadele Venemaa piirkonna juhtidele pöördumise, milles palus neil esitada andmed vabade õpetajate ametikohtade kohta ja kaaluda võimalust töötada välja pikaajaline programm uute kaasmaalastest õpetajate jaoks. Väidetavalt olevat riigiduuma saadikuga võtnud ühendust Eestis elavad õpetajatest "kaasmaalased", kes olid ärevil otsusest, et alates 01.09.2024 toimub üleminek eestikeelsele õppele ja ebapiisava eesti keele oskusega õpetajad enam koolides õpetamist jätkata ei saa.
Kaasmaalastest Eesti päritoluga õpetajate võidakse pakkuda ümberasumist Leningradi, Kaliningradi, Pihkva, ja Novgorodi oblastitesse ning Karjala Vabariiki. Venemaa sotsiaalmeedia kontodel kommenteerit vähesel määral antud uudist. Enamuses suhtuti eesti keelt mitte oskavate vene õpetajate Venemaale kolimisse skepsisega ja pigem irooniliselt.

Pihkva toll ja FSB pidasid kinni Lätti suunduva salasigarettide saadetise

Venemaa FSB Pihkva oblasti piirivalvurid koos Pihkva tolliga tõkestasid Sebeži raudtee piiripunktis kahe partii salasigaretide veo katsed Venemaalt Lätti. Salasigaretid avastati peidetuna kaubarongi puisteaine vagunite punkritesse rajatud peidikutesse. Kokku avastati 6000 pakki aktsiisimärkideta salasigarette. Antud sündmust tuleb vaadelda kriitiliselt ja eelkõige reaktsioonina Läti tolli tööle. Läti tolli avastas varem korduvalt samal meetodil raudtee kaubavagunites Venemaalt Lätti transporditud salasigarettide veo juhtumeid. FSB piirivalve videot saab vaadata siit.

FSB: Salakauba avastamine

Venemaa kavatseb kehtestada viisavabaduse veel 6 riigile

Venemaa plaanib tühistada viisanõude mitmele Lähis-Ida ja Kagu-Aasia riigiga. Vastavad lepingud soovitakse allkirjastada enne 2024. aasta lõppu. Riikide loetelus, millega viisanõue soovitakse lõpetada on Saudi-Araabia, Bahrein, Kuveit, Omaan, Malaisia ja Myanmar. Praegu saavad kahepoolse viisavabastusega enam kui 65 riigi kodanikud siseneda Venemaa Föderatsiooni ilma viisata.
Venemaa andmetel olevat pärast viisavabaduse kehtestamist ja 2023. aasta augustis käivitatud elektroonilisele viisale, Venemaad külastanud suurusjärgus 400 tuhat välismaalast. Paralleelselt käivitati ka grupiviisa mehhanism Hiina ja Iraaniga. Lisaks plaanitakse selles raames alustada koostööd Indiaga.

Euroopa Liit karmistas tingimusi lemmikloomade impordiks Venemaalt

Euroopa Liit karmistas Venemaalt ja ka Valgevenest lemmikloomade impordi nõudeid. Alates 16.09.2024 on Venemaalt ja Valgevenest Euroopa Liitu lemmikloomade importimisel vaja marutaudi antikehade seroloogilise testi tulemusi. Venemaa ja Valgevene jäeti välja nende riikide nimekirjast, kes rakendavad tõhusalt marutaudivastaseid nõudeid. Leedu piirikontrolliosakonna peaveterinaar sõnul ei lubatud 2023.aastal Leetu tuua näiteks 63 ärilisel eesmärgil veetud lemmiklooma. Peamisteks põhjusteks olid vastuolud saatedokumentides, veotingimustes või looma identifitseerimisnumbris. Lemmikooma tuleb testida 30 päeva peale marutaudi vastu vaktsineerimist ja vähemalt kolm kuud enne Euroopa Liitu sisenemise kuupäeva. Lisaks on testmise protseduuri võimalik teostada ainult Euroopa Liidus akrediteeritud laborites. Euroopa Liidu välispiiri ületuseks peab lemmikloomale olema tehtud marutaudivastane vaktsineerimine, paigaldatud nahaalune mikrokiip või tehtud spetsiaalne tätoveering, samuti peab olema kolmanda riigi veterinaararsti poolt väljastatud EL tüübisertifikaat. Euroopa Liidu ametliku teatisega lemmikloomade piirületuse kohta saab tutvuda siit.

Metodoloogia: Ülevaate aluseks on perioodi 01.06.2024 kuni 30.06.2024 sündmused. Juhtumi autentsuse kinnitamiseks võrreldi 2-3 avaliku allikat või kasutati sündmuse kinnituse saamiseks kaudseimaid seoseid. Kasutatud allikad on teksti siseselt viidatud. Ülevaade on mõeldud kasutamiseks õppejõududele ja kadettidele (õppuritele) õppetöös, kui olukorda piiridel tutvustav sündmuste ülevaade. Ülevaade on parim elektrooniliseks kasutamiseks. Koostaja: Heigo Vija, Sisekaitseakadeemia, PPK, 08.07.2024. heigo.vija@sisekaitse.ee

4. EESTI

Juhtumid piiril

PPA-s registreeritud ja avaldatud andmetel tuvastati 01.-30.06.2024 piirikontrollis: 7 võltsitud dokumenti ja 3 isikule mitte kuuluvat dokumenti. Piiriületus kolmandatest riikidest Eestisse tõkestati kokku 215 isikul. Kinni peeti 3 ja väljasõit tõkestati 1 isikul. Lahkumisettekirjutus ja sissesõidukeeld kehtestati 27 isikule. Nõukogude sümboolikat tuvastati 4 juhul, tsiviilkäibes keelatud esemeid avastati 3 juhul.

Narva piiripunkti pikad järjekorrad hoogustavad salakaubavedu

Narva tollipunktis avastab toll iga päev keelatud kaupu. Kasutades ära Narva piiril tekkinud järjekordi üritatakse üle piir viia, nii sanktsioonide all olevaid kaupu ja ka relvade osasid. Kuigi jaanipäeva aegseid pikki järjekordi enam ei ole jätkuvad endiselt salakaubaveo katsed. Hiljuti oli Narva piiripunktis neli juhtumit, kus tollitöötajad avastasid läbivaatuse käigus relvaosi ja muud sõjalise otstarbega kaupa. Euroopa Liidust Venemaale üritakse salakaubana toimeteada euro rahatähti, samuti ka luksuskaupu, näiteks luksusveinid, muud bränditooted, käekotid, parfüümid ja lisaks ka autovaruosasid. Venemaalt Eestisse üritakse tuua peamiselt ehitusmaterjale, navigatsiooniseadmeid ja muid nutiseadmed. Euroopa Liit võttis 24. juunil vastud 14. sanktsioonipaketi, et karmistada ja tugevdada piiravaid meetmeid Venemaa suhtes.

Jõustub uus turvategevuse seadus ja turvategevuse eeskiri

Uue turvategevuse seaduse järgi tohib valvetöötaja tegutseda avalikus ruumis vaid turvatöötaja juhendamisel. Turvatöötajal tekib õigus kasutada jõudu ja tegutseda ka väljaspool turvaobjekti mõistlikus ulatuses. Täpsustuvad siseturvamist puudutavad sätted ja mehitatud turvaobjektidel muutub turvaplaani olemasolu kohustuslikuks. Iga kord, kui turvatöötaja kasutab relva, peab ta sellest politseid teavitama. Muutuvad turvateenistujatele esitatavad nõuded ja leevendatakse piiranguid tegutseda muul tegevusalal. Turvategevuse seadusega saad tutvuda siit ning turvategevuse eeskirjaga siit. Siseministeeriumi poolt avaldatud uue turvategevuse seaduse ülevaatega saab tutvuda siit.

Narvas peeti kinni 4 ebaseaduslikult piiri ületanud sisserändajat

Narva piirivalvurid tabasid 14.06.2024 varahommikul üle Narva jõe ujunud ühe ja hiljem Narva linnas kolm ebaseduslikku sisserändjat, kes ületasid ebaseadulikult Venemaa-Eesti kontrolljoone. Viies isik märgates Eesti piirivalvureid ujus tagasi Venemaa poolele. Kõik neli ebaseduslikku sisserändajat peeti kinni ja toimetati Narva politseijaoskonda. Esialgse info kohaselt oli tegemist Lõuna-Aasiast pärit iskutega.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arvates peab Koidula piiripunkt jääma avatuks ööpäevaringselt

Rahandusministeeriumi poolt koostanud eelnõu, kohaselt on Koidula piiripunkt edaspidi avatud ainult päevasel ajal. Koidula piiripunkti on võimalik läbida ööpäevaringselt. Kavandatava muudatusega seatakse piiri- ja tollikontrolli läbimiseks ajaline piirang ning edaspidi plaaniti Koidula piiripunkt hoida avatud päevasel ajal kell 05:30-21:30. Juba praegu on ootejärjekorrad transpordivahenditele väga pikad ning plaanitavad muudatused pikendavad veelgi ootejärjekordi. Koidula piiripunktis oli 13.06.2024 elavas järjekorras umbes 280 veokit, kogu järjekorras umbes 460 veokit ning ooteaeg ligi 145 tundi. Hetkel ületab öösel piiri 10-15 veoautot, kuid juhul kui piiripunkti lahtiolekuaega lühendada, siis suureneb kümne päevaga veoautode järjekord eeldatavalt umbes 100 ühiku võrra. Kaubanduskoja pöördumisega rahandusministrile saab tutvuda siit.

Toilas relvaga laske teinud isiku suhtes kasutas politseinik teenistusrelva

Ida prefektuuri kiirreageerija kasutas pühapäeval 09.06.2024 kinnipidamise käigus teenistusrelva meesisiku suhtes, kes ähvardas Toila asulas inimesi relvaga ja tegi relvast laske. Ohu kõrvaldamiseks kasutas politseinik teenistusrelva, millest üks lask tabas meest rindkerre. Politseinikud andsid mehele esmaabi kiirabi saabumiseni. Juhtunu täpsemad asjaolud selgitab politsei kriminaalmenetluses. Politseinikud viga ei saanud.

GNSS ja GPS raadiosignaali häired

Transpordiamet väljastas 12.06.2024 ringkirja milles palub GNSS *(Global Navigation Satellite Systems)* signaalide häirete puhul teavitada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit ning Transpordiametit. Ringkirja järgi on Eesti merealadel sagenenud satelliitnavigatsioonisüsteemide (GNSS) signaalide häiretega seotud juhtumid. Häired võivad põhjustada GNSS signaali kadumist või äärmisel juhul valesid asukohaandmeid, mis omakorda mõjutavad navigatsiooni- ja teiste laevaseadmete toimimist. Laevajuhtidele soovitatakse olla valmis GNSS signaali ootamatuks kadumiseks ja omada tegevusplaani, kasutada ametlikku navigatsioonimärgistust ja jälgida vastavaid navigatsioonilisi hoiatusi.

Avaliku GPS häiringu päevakaardi järgi kogutud andetel, esinesid Eesti alal suuremas mahus GPS raadiosidesignaali häired juunikuus Lääne, Kesk- ja Põhja-Eestis. Ida-Eesti piirkond oli mõjutatud kuu lõpu poole. GPS/GNSS raadiosignaalide häirete ulatusega saab tutvuda GPSJAM veebilehelt. Päevakaartide andmestikud põhinevad tõenäoliselt lennu ja mereliikluse navigatsioonisüsteemide aruannetel.

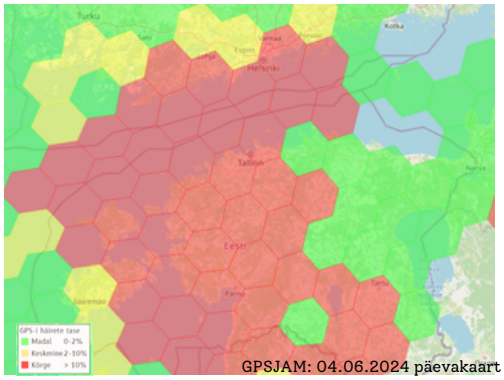

GPSJAM: 04.06.2024 päevakaart

5. LÄTI

Juhtumid piiril

Läti Vabariigi piiril tõkestati 2024.aasta 6 kuu jooksul kokku 2730 isiku ebaseaduslik piiriületus. Läti-Valgevene maismaapiiril tõkestati 01.06-30.06.2024 kokku 374 sisserändaja ebaseaduslik piiriületus. Schengeni alal peeti 11.06.2024 kinni 5 Läti kodanikku, kes transportisid 5 ebaseduslikku sisserändajat.

Umbes 80% ulatuses Läti-Valgevene piiritara ehitustöödest on valmis

Läti-Valgevene piiril oli 06.06.2024 seisuga valminud piiritara plaanitud 173 kilomeetrist umbes 80% ulatuses. Lisaks toimuvad täiendavad piiritaristu ehitustööd maismaa lõikudel, kus piirdeaed on juba rajatud. Kuni 3,5 tonni kaaluvatele kergsõidukitele on valmis 29 km patrullradu, planeeritud pikkuseks on 119 km ning laudteedena patrullradasid on valminud 12 km, planeeritud pikkuseks on 28 km. Lõpetati 1,75 km pikkuse pontoonpatrulliteede ehitus. Tööd plaanitakse lõpetada 2024. aasta lõpuks. Piiritara lõigud: 16,7-kilomeetrine Daugava lõik ja Riču järve lõik on plaanis valmis saada 2025. aasta kevadeks. Daugava ehituslõigus plaanitakse 2024.aastal püstitada 6 metallist sidetorni, rajada juurdepääsuteed ja 16,7 km pikkune patrullrada. Piiritara ja taristu ehituse ning sellega seotud teenuste ja tööde kogumaksumus on 116,7 miljonit eurot. EL fondidest rahastatakse seda 3,6 miljonit euro ulatuses, eelkõige sidetornide ja juurdepääsuteede rajamiseks.

Läti piirivalve: Hoiatussilt riigipiiril

Pool Läti-Venemaa piiritara on valmis

Läti-Venemaa piiril on piiritara välja ehitatud kokku ligikaudu 130 km ehk 46% piiri kogu ulatusest (plaanitud kogupikkus 283 km). Ehitustööd käivad samaaegselt kuues sektoris. Piiritara esmatähtsad etapid plaanitakse lõpetada 2024. aasta lõpuks,

Lätis napib jätkuvalt piirivalvureid

Läti Siseministeeriumi hinnangul on siseturvalisuse teenistuse töötajate palgatõusuks vaja leida 253 miljonit eurot. Läti sadamate ja lennujaama piiripunktides napib madala palga tõttu piirivalvureid. Samas õppepiir ja kogu muu väljõppe taristu võimaldaks praktiliselt välja õpetada hoopis suurema arvu piirivalvureid, kui seda praegu tehakse. Lätis arutatakse siseturvalisuse teenistuste täiendavat rahastust sügisel 2024.

Läti valitsus eraldas idapiiri sõjaliseks tugevdamiseks kümme miljonit eurot

Läti valitsus toetas 18.06.2024 Kaitseministeeriumile 10 miljoni euro eraldamist Läti idapiiri tugevdamiseks. Järgmise viie aasta jooksul investeeritakse riigipiiri tugevdamisse 303 miljonit eurot. Tööd, milleks see rahastus on ette nähtud algasid märtsis 2024. Tööde raames alustati Lätis samaaegselt piiri tugevdamisega ja vastase liikumise tõkestamiseks olemasolevate teede ümberkaevamist. Rajatakse tankitõrjekraave, hiljem muudetakse piiril olevad kuivenduskraavid samuti tõkestuskraavideks. Paigaldatakse erinevat tüüpi takistusi, näiteks tugevdatakse tankitõrjekraave betoonplokkide ja -konstruktsioonidega, sealhulgas nn "draakoni hammastega" ja tankitõrjevahenditega. Takistuste paigutus kohandatakse vastavalt maastikule, kasutades ära looduslikke takistusi nagu sood, metsad ja muud loodusobjektid.

Läti püüab sundida kolmandates riikides registreeritud sõidukite juhte seaduskuulekusele

Lätis pannakse kolmandates riikides registreeritud sõidukite juhtide poolt toime massiliselt rikkumisi. Nende sõidukite omanike või juhtide tuvastamise keerukus raskendab nende võtmist haldusvastutusele. Läti kiiruskaamerad fikseerisid perioodil 2020-2023 mitukümmend tuhat liiklusrikkumist, mis pandi toime kolmandates riikides registreeritud sõidukitega. Üheks esitatud ettepanekuks oli, et kolmandas riigis registreeritud sõiduki osalemiseks Läti teeliikluses, tuleb see eelnevalt deklareerida ja deklareerimata sõiduki kasutamise eest saaks selle juhile määrata rahatrahvi vahemikus 55-140 eurot.

Venemaa eriteenistused värbavad "Telegram" vahendusel Läti kodanikke

Läti Julgeolekuteenituse (VDD) hinnangul püüavad Venemaa eriteenitused värvata üha enam Läti kodanikke populaarse suhtlusplatvormi "Telegram" abil. Värbamiskatsed toimuvad individuaalselt üksikiskute poole pöördudes ja postidades selleks ka erinevates temaatilistes suhtlusgruppides esialgu mittespetsiifilisi tööpakkumisi. VDD käsutuses oleva teabe kohaselt korraldati Läti Okupatsioonimuuseumile rünnak suhtlusplatvormi "Telegram" abil. VDD koos Läti piirivalvega pidas 08.02.2024 Paternieku piiripunktis kinni Eesti ja Venemaa topeltkodakondsusega isiku, kes rüvetas Džukste vallas Läti leegionäridele pühendatud mälestuskivi. Koostöös Balti riikide teenitustega peeti Eestis kinni teised selle grupi liikmeid. Selle rühma tegevusi koordineeriti ka suhtlurakenduse "Telegram" abil. VDD kutsub Läti elanikke üles olema tähelepanelikud mälestusmärkide, rahvuslike ja kriitilise infrastruktuuri objektide läheduses toimuva kahtlase tegevuse suhtes.

Lätis levib teismeliste seas rasket mürgitust tekitav ohtlik narkootikum

Läti arste teeb murelikuks teismeliste suur arv, kes said ühe nädala jooksul narkootikumide üledoosi. Arstid eeldavad, et turule jõudsid uued ohtlikumad narkootilised ained, sest näiteks juunikuu ühe nädala jooksul toimetati 7 teismelist hingamise aeglustumise või seiskumise tõttu lastehaiglasse. Juhul kui üledoosi saanud lapsed ei saa õigeaegset abi võib see lõppeda surma või raske puudega kogu ülejäänud eluks. Reedel 20.06.2024 õhtul toimetati Riias Origo piirkonnast haiglasse iga paari minuti järel kümmekond teismelist, kellel tuvastati narkootiline mürgistus. Tegemist oli poiste ja tüdrukud vanuses 13–17 aastat, enamik neist oli juba väga raskes, kriitilises seisundis ja raskete hingamisprobleemidega. Noorim neist oli 13-aastane tüdruk. Arstid ei välista, et tegemist suitsetamise teel manustatava sünteetiliste opioididega segatud marihuaanaga. Läti politseile jaoks ei ole tegemist uue narkootilise ainega. Politsei arvates on tegemist madala kvaliteediga marihuaana partiiga, mida on töödeldud sünteetilistite opioididega.

Metodoloogia: Ülevaate aluseks on perioodi 01.05.2024 kuni 30.06.2024 sündmused. Juhtumi autentsuse kinnitamiseks võrreldi 2–3 avaliku allikat või kasutati sündmuse kinnituse saamiseks kaudseimaid seoseid. Kasutatud allikad on teksti siseselt viidatud. Ülevaade on mõeldud kasutamiseks õppejõududele ja kadettidele (õpuritele) õppetöös, kui olukorda piiridel tutvustav sündmuste ülevaade. Ülevaade on parim elektrooniliseks kasutamiseks. Koostaja: Heigo Vija, Sisekaitseakadeemia, PPK, 08.07.2024. heigo.vija@sisekaitse.ee

6. LEEDU

Piirivalvur kasutas salakaubavedaja peatamiseks teenistusrelva

Leedu piirivalvurid teostasid 01.06.2024 Valgevene piiri äärsel alal seoses salakaubaveo juhtumitega vaatlus- ja kontrolltoiminguid. Piirivalvurite tähelepanu äratas sõiduto, mis eiras valgus- ja helisignaalidega antud peatumismärguannet. Põgenev sõiduk püüdis rammida seda peatada püüdvat piirivalvurit. Esialgsetel andmetel tulistas piirivalvur oma tervise- ja eluohu olukorras ründe teostanud sõiduki peatamiseks teenistusrelvast ühe lasu põgeneva sõiduki rehvi. Mõne aja pärasti sõiduk peatus. Sõiduki juhiistmelt leiti surmava kuulihaavaga Leedu kodanik. Sõidukiga transporditi salasigarette. Leedu politsei alustas juhtunu osas kohtueelset uurimist. Leedu piirivalve alustas ametkondliku kontrolli ja järjekordse salakaubaveo juhtumi kohtueelset uurimist.

Piiril avastati tulirelvade osad

Leedu toll pidas 11.06.2024 avaldatud teatel kinni Leedu elamisloaga Venemaa kodaniku, kes üritas sõiduautoga Jagur tuua Valgevenest Leetu sisse tulirelvade osi. Tollikontrolli käigus avastati 21 relva käepidet, viis reguleeritavat kokkupandavat kaba automaatrelvadele, üheksa reguleeritava padjaga taktikalist kaba, üheksa kaba poolautomaatpüssidele, 21 siini spetsiaalse varustuse kinnitamiseks relvadele. Kõikidel leitud osadel oli märge "83 OTK" ja need võivad olla mõeldud tulirelvade jaoks.

Leedu toll: Kontrolli käigus avastataud relvade osad

Tagaotsitavad varastatud sõidukid

Selle aasta 6 kuuga on Leedu piirivalvurid kinni pidanud 81 varastatud sõidukit, sealhulgas 56 sõiduautot, 12 veoautot ja haagist ning 5 väikebussi. Suwalki koridoris Poolaga tabati 35 sõidukit, Valgevene piiril 26 ja Venemaa piiril 6 ja 7 varastatud sõidukit tabati teostades kontrolli Schengeni alas.

Näited:

03.06.2024 avaldatud teatel peatasid Leedu piirivalvurid Suwalki koridoris kinni Ühendkuningriiki registreerimismärkidega sõiduki Audi Q7 koos haagissuvilaga. Sõidukit kontrollides tehti kindlaks, et sõiduki tehasetähis on manipuleeritud ning tegmist on 2023.aasta juulis Ühendkuningriigist varastatud sõidukiga.

21.06.2024 avaldatud teatel pidasid piirivalvurid Klaipeda sadamas kinni 3 Norra kodanikku, kes transportisid 1 Porsche 911 (varastatud Rootsist) ja 2 VW California (varastatud Saksamaalt) sõidukit. Lisaks esitasid Norra kodanikud kontrolliks täielikult võltsitud Norra juhiload

VSAT: Varastatud sõiduk

VSAT: Võltsitud Norra juhiload

Jätkuvad ebaseadusliku sisserände katsed Valgevene-Leedu piiril

Leedu piirivalvurid tõkestasid 2024.aasta 6 kuuga Valgevenest Leetu ebaseadusliku sisenemise 253 sisserändajal. 2023.aastal tõkestati kokku Valgevenest Leetu ebaseaduslikult sisenemast 2643 sisserändjal. 2022.aastal tõkestati kokku Valgevenest Leetu ebaseaduslikult sisenemast 11 211 sisserändjal.

Ebaseadusliku sisserände kontroll Schengeni alal ja võltsitud dokumendid (näited)

Leedu piirivalvurid on 2024.aasta 5 kuuga tuvastanud ja kinni pidanud **153 võltsitud dokumenti**, millest 67 olid erinevate riikide võltsitud juhiload.
03.06.2024 teatel peeti Suwalki koridoris kinni Poolas elav Ukraina kodanik, kes esitas kontrolliks täielikult võltsitud Ukraina juhiloa. Ukraina kodanik tunnitas, et ta ostis juhiloa.

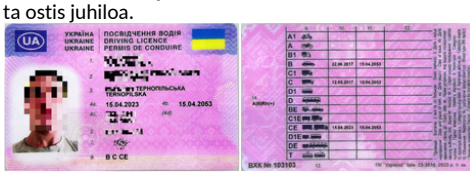

VSAT: Võltsitud Ukraina juhiluba

14.06.2024 pidasid piirivalvurid Šiauliai piiripunkti lähistel linnibussi kontrollides kinni isiku, kes esitas kontrolliks iskuttõendava dokumendina võltsitud Prantsuse juhiloa. Peale isiku tuvastamist selgus, et tegemist on Senegali kodanikuga.

24.06.2024 pidas Leedu piirivalve kinni Saksamaa tähtajalise elamisloga Mayanmari kodaniku, kes transportis 4 Lätis varjupaiga taotlejate keskusest lahkunud ebaseadusliku sisserändjat.

VSAT: Kinnipeetud isikud

29.06.2024 peeti Vilniuse lennujaamas kinni Prantsusmaalt välja saadetud Leedu kodanik, kelle asjade hulgast leiti täielikult võltsitud Leedu juhiluba.

30.06.2024 peeti kinni Läti kodanik, kes esitas kontroliks täieikult võtsitud Poola juhiloa. Esitatud juhiluba ei vastunud turvaelementide poolest standardil, alusametrjal ei olnud valmistatud polükarbonaadist, mikrotekstist ja holograafiline kile oli simuleeritud ja aluspõhi koos andmetega oli trükitud tindiprinteriga.

VSAT: Võltsitud Poola juhilluba

Leedu kehtestas ka Venemaa toiduainetele impordikeelu

Leedu kehtestas alates 03.06.2024 Venemaalt ja Valgevenest 2,8 tuhande tooteliigi impordikeelu. Eelkõige ei tohi vabariigi territooriumile vedada liha, kala, piima, mune, mett, köögivilju, puuvilju, kohvi, vürtse, teravilja, õli ja tubakatooteid. Venemaa Välisministeeriumi pressiesindaja kommenteeris, et Leedu otsus viitab püsivale soovile jätkata kahepoolsete kaubandus- ja majandussuhete täieliku katkestamist. Seoses Leedu järjekordsete ebasõbralike sammudega võtvat Venemaa kasutusele vastavad vastumeetmed.

Salakauba üle piiri toimetamine Leedu-Valgevene piiril (näited)

Leedu piirivalvurid tabasid juunis 2024 kokku 1172 plokki salasigarette.

Leedu piirivalve koostöös tolliga piirasid oluliselt Valgevenest raudteed mööda salakaubaveo võimalusi. Lisaks on suletud 4 rahvusvahelist piiripunkti. Piirile rajati tõkestustara ja Valgevene-Leedu piirile paigaldati tervikuna piirivalve seiresüsteem.

Lisaks on seoses rändekriisiga oluliselt tugevdatud riigipiiri kaitset, mistõttu on salakaubavedajad võtnud kasutusel järjest enam keerukamaid meetodeid. Salasigarette toimetati üle Valgevene-Leedu piiri parvede, õhupallide ja droonide abil. Leedu piirivalve on vastumeetmena võtnud kasutusele droonitõrje vahendid.
Leedu piirivalvurid on 2024 .aasta 5 kuuga tuvastanud 76 juhtumit (2023.aastal 25 juhtumit), kui salakauba üle piiri toimetamiseks kasutati peamiselt mehitamata kaugjuhtivaid õhuvahendeid.

Näited:

26.06.2024 avaldatud teatel sundisid Purvėnai piiripunkti piirivalvurid ühe nädala jooksul droonitõrjevahendite abi kasutades maanduma 3 salakaubaveoks kasutatavat drooni.

VSAT: Salakauba veoks kasutatud droon

VSAT: Salakauba veoks kasutatud droon

17.06.2024 tabasid Leedu piirivalvurid Valgevenest täpselt Šalčininkai piiripunkti territooriumile lennanud õhupalli, millega transporditi üle Valgevene-Leedu piiri salasigarette.

VSAT: Salakauba veoks kasutatud õhupallid

10.06.2024 avaldatud teatel võtsid Leedu piirivalvurid droonide segamise varustust kasutades edukalt üle salakaubaveoks kasutatud drooni juhtimise ja sundisid selle maanduma. Tegemist oli nelja rootoriga isekomplekteeritud õhuvahendiga, mille külge oli kinnitatud läbipaistvasse polüetüleenkilesse pakitud pakend.

Metodoloogia: Ülevaate aluseks on perioodi 01.06.2024 kuni 30.06.2024 sündmused. Juhtumi autentsuse kinnitamiseks võrreldi 2-3 avaliku allikat või kasutati sündmuse kinnituse saamiseks kaudseimaid seoseid. Kasutatud allikad on teksti siseselt viidatud. Ülevaade on mõeldud kasutamiseks õppejõududele ja kadettidele (õppuritele) õppetöös, kui olukorda piiridel tutvustav sündmuste ülevaade. Ülevaade on parim elektrooniliseks kasutamiseks. Koostaja: Heigo Vija, Sisekaitseakadeemia, PPK, 08.07.2024. heigo.vija@sisekaitse.ee

7.VENEMAA KALININGRADI OBLAST

Kaliningradist Poola siseneda üritavad autojuhid korraldasid piiril protesti

Venemaa Kaliningradi oblastist Poola sisenda püüdvad autojuhid üritasid 16.06.2024 survestada Poola piirivalvureid kiirendama piirikontrolli. Ooteaeg EL sisenemiseks oli keskmiselt 6 tundi.
Protest korraldati kahe riigi piiripunktide vahelisel alal ja seisnes peamiselt autosignaali andmises. Piirületust EL-i ootasid peamisel vene päritoluga Saksamaa kodakondsusega isikud.

Teekaamera: Piirületusjärjekord Kaliningradist Poola

Kaliningradi toll pidas kinni Leetu viidava merrvaigu partii

Kaliningradi toll avastas 26.06.2024 Tšernõševski piiripunktis Leetu (Kubartai) suundava veoauto järelehaagise traadikoormasse peidetud salakaubana 10,7 kg erineva tooniga mervaiku.

Kaliningradi toll: Merevaik

Sanktsioonid mõjutavad Kaliningradi maa- ja meretranspordi ettevõtteid

Kaliningradi oblastis on viimase aasta jooksul sanktsioonide tõttu tegevuse lõpetanud või on läinud pankrotti 300 rahvusvahelisi autovedusid teostavat ettevõtet. Kaliningradi oblastis oli 2022. aastal ettevõtluse registris 1,8 tuhat rahvusvahelisele maanteetranspordile spetsialiseerunud ettevõtet. Veokipargi suuruseks hinnati selle ajal 9 tuhat sõidukit. 18.06.2024 seisuga oli sõidukite pargi suurus Rostransnadzori andmetel vähenenud 6 tuhande veoautoni ja ettevõtete arv vähenes 1,34 tuhandeni. Tõsised probleemid on ka meretransporti teostavatel ettevõttel, sest Venemaa föderaaleelarvest eraldatud riiklikud subsiidumid, ei kata veokulusid. Näiteks 2024.aastaks eraldatud subsiidum ei katanud isegi 2023.aastast ülesse jäänud võlgu.

Välisturistidele väljastatakse tulevikus 6 kuulisi turismiviisasid

Kaliningradi oblastisse saabuvate turistide elektrooniliste viisade kehtivusaega tahetakse pikendada kuue kuuni. Senine praktika olevat, et elektrooniline viisa väljastati vaid üheks nädalaks. Elektrooniliste viisade kehtivuse probleemi hakatakse lahendama Venemaa föderaalsel tasandil ja optimistlike prognooside kohaselt võiks see toimuda 2025 või 2026.aastal.

8.VALGEVENE

Valgevenes toimus SRÜ riikide piirivalvevägede ülemate kohtumine

Lääne-Valgevenes Bresti linnas toimus 20.-22.06.2024 SRÜ piirivalvevägede ülemate nõukogu 88. koosolek. Ürituse raames toimusid lisaks SRÜ riikide piirivalvevägede ülemate kohtumisele ka eraldi ekspertide delgatsioonide kohtumised. SRÜ riikide piiriosakondade ekspertgrupi kohtumine ja teabe- ja analüütiliste üksuste juhtide töökoosolek toimus 19.06.2024.

- SRÜ piirivalvevägede ülemate nõukogu 2024.aasta komanada kvartali põhiürituste loeteluga saab tutvuda siit.
- Kohtumisel arutati 2025. aastal Loode-, Lääne- ja Kesk-Aasia suunal ühiste erioperatsioonide läbiviimise küsimusi. Vaata kohtumise videot siit.

Ettekande olukorrast Valgevene ja SRU riikide läänepiiril tegi kohtumisel Valgevene Riikliku Piirivalvekomitee esimees kindralmajor Konstantin Maslov. Väljavaõte Maslovi ettekandest:

- Poola ja Balti riikide piirialadel jätkub NATO sõjaliste jõudude ülesehitamine, sealhulgas nende territooriumil toimuvate NATO õppuste raames.
- Sõjalise ohud jätkuvad seoses plaanidega paigutada Leetu, Valgevene piiri vahetusse lähedusse Saksamaa relvajõudude brigaad, samuti ka Poola tegevus oma sõjalise potentsiaali tugevdamiseks idasuunal.
- Poola piirialal Valgevene piiril kehtestati kuni kahe kilomeetri sügavune erirežiimiga puhvertsoon, mille tagajärjel kannatab majandustegevus ja kohalik turismiäri.
- Naaberriigide poolt Valgevene piiril ühepoolselt suletud piiripunktide tulemusena suurenes enam kui kolmekordselt avatud piiripunktides sõidukite järjekorrad.
- Euroopa Liidu naaberriigid, eelkõige Poola ja Läti, järgivad jõhkrat tava suruda pagulasi tagasi Valgevene territooriumile.
- Ukraina pool jätkab kindlustuste ja miiniväljade loomist Valgevene piiri äärde, samuti seire, elektroonilise luure ja elektroonilise sõjapidamise süsteemide kasutuselevõttu.
- Valgevene-Ukraina piirilõigus toimub töö tõhustatud režiimis koostöös Valgevene Siseministeeriumi relvajõudude ja sisevägede üksustega. Ettekande ülevaatega saab tutvuda siit!

Valgevene pressifoto: Piirivalvevägede ülemate nõukogu istung

Piirijärjekord Valgevene-EL piiril kasvab endiselt

Valgevenest Leetu sisenemiseks on püsivalt järjekorras 320 ja sisenemiseks Lätti 45 sõiduautot. Peamisel veoautode transporditeel Valgevene (Kamenny Log)- Leedu(Medininkai) on alates 14.06.2024 Leetu sisenenud 16% tavapärasest transpordi normist. Alates 16.06.2024 ootab Valgevene poolel sisenemist EL territoorumile suurusjärgus 2060 veoautot, millest 680 seisvad Läti territoorumile sisenemise ootel. Ooteaeg on kesmiselt 10-15 päeva.

Valgevene võib olla valmis arutama Poolaga ühise piiri turvalisust

Valgevene välisminister teatas 24.06.2024, et on valmis arutama piiriturvalisuse küsimust Poolaga. Valgevene välisminister Sergei Aleinik teatas seda peale läbirääkimisi Venemaa välisministri Sergei Lavroviga. Samas ei ole Valgevene ega Venemaa muutnud oma retoorikat, süüdistades Euroopat ehk "läänt" kõikides piiril esinevates probleemides.

Valgevene poolsed õrnad signaali olukorra teatavaks de-eskaleerumise vajadusest on tõenäoliselt tingitud Valgevene poolse reageeringuga Poola välisministri 22.06.2024 hoiatusele 2 avatud piiripunkti võimaliku sulgemise kohta kui rändekriis jätkub.

Rändekriis Valgevene-Poola piiril kestab juba üle kolme aasta. Tegemist on Valgevene võimude poolt tekitatud kriisiga, mida alguses isegi ei varajatud. Valgevene president Aleksandr Lukašenka teatas 26.05.2021, et ta ei peata enam "narkootikumide ja migrantide" liikumist läbi Valgevene läände. Leedu oli selleks ajaks juba registreerinud piiri rikkumiste arvu kasvu ning hiljem said seda tunda ka Poola ja Läti.

Viisade vastastikune tunnustamine

Valgevene ja Venemaa vaheline viisade vastastikkuse tunnustamise leping hakkab toimima 2024.aastal. Praktikas tähendab see seda, et Venemaa ja Valgevene siseturismimarsruudid muutuvad piiriülesteks marsruutideks,

Valgevene ametnikel keelati reisida "vaenulikesse" naaberriikidesse

Valgevenes kehtestati riigieelarvest palka saavatele isikutele (riigiettevõtete töötajad, haridustöötajad..), täiendav piirang reisimiseks välismaale. Varasemalt keelati reisida välismaale kõrgematel riigiametnikel ja jõuametkondade isikkooseisul. Välismaale sõitjad peavad nüüdsest kirjalikult põhjendama selle vajadust, eriti kui tegemist on reisiga Poola, Leetu või Lätti.

Valgevenes moodustati järjekordne sisevägede eriüksus

Valgevenes loodi uus sisevägede eriüksus "Vitjaz", mis hakkab paiknema Vitebskis. Vitjaz moodustati Siseministeeriumi sisevägede väeosa 5524 baasil.
Avaldatud teadete kohaselt kuuluvad üksusse snaiprid, kuulipildujate ja granaadiheitjate meeskonnad. Üksuse varustusse kuulub mitut tüüpi relvi ning luure- ja löögidroone. Vitjaz paraadfotosid saab vaadata siit.
Eelmine eriüksus moodustati aprillis 2024 Mogiljovi linnas Siseministeeriumi sisevägede väeosa 6713 baasil. Siseministeeriumi sisevägede koosseisus on juba 12 eriüksuse üksust: "Thunder" Mogilevis, "Tornado" Okolitsas, "Lynx", "Berkut" ja "Granit" Minskis, "Torm" Brestis, "Taifuun" Grodnos, "Buran" Gomelis, "Cyclon" Ostrovetsis, aga ka "Smerch" ja "Chest" vabatahtlike ja veteranide seast.
Valgevene siseministeeriumi sisevägede baasil on viimase 2 aasta jooksul moodustatud kokku 13 eriüksust. Tegemist sisevägede väeosade baasil loodud eriüksustega, mille lisanduvad veel Valgevene KGB eriüksused ja relvajõudude eriüksused. Põhimõtteliselt on nüüd kogu Valgevene kaetud erinevate "eriüksustega", et vältida siseriiklike rahutusi. Kui võrrelda Valgevene relvajõudsid ja Siseministeeriumi väeosasid ja muid allasutusi, siis viimased tunduvad olevat eelisarendatud.

Foto: Vitjaz-i esimene ametlik rivistus

EL leppis kokku uutes Valgevene vastastes sanktsioonides

Euroopa Liidu (EL) riigid leppisid kolmapäeval 26.06.2024 kokku uutes Valgevene vastastes sanktsioonides, et viia need vastavusse Venemaale kehtestatud sanktsioonidega ja seeläbi ohjeldada nende kõrvalehoidmist. Sanktsioonide ühtlustamine on oluline samm keelatud kaupade, sealhulgas Ukraina lahinguväljal kasutatavate mikrokiipide toimetamise piiramisel Venemaale. Jõupingutused seni Valgevenele kehtestatud sanktsioonide karmistamiseks seisid enam kui aasta, sest Leedu blokeeris mõnede EL püüdlused lubamaks erandina Valgevene väetiste eksporti, mis tooks Valgevene võimudele miljardites tulusid.
EL diplomaatide sõnul vastavusse viidu sanktsioonid ei võimalda erandeid Valgevene väetiste ekspordile.

Metodoloogia: Ülevaate aluseks on perioodi 01.06.2024 kuni 30.06.2024 sündmused. Juhtumi autentsuse kinnitamiseks võrreldi 2-3 avaliku allikat või kasutati sündmuse kinnituse saamiseks kaudseimaid seoseid. Kasutatud allikad on teksti siseselt viidatud. Ülevaade on mõeldud kasutamiseks õppejõududele ja kadettidele (õppuritele) õppetöös, kui olukorda piiridel tutvustav sündmuste ülevaade. Ülevaade on parim elektrooniliseks kasutamiseks. Koostaja: Heigo Vija, Sisekaitseakadeemia, PPK, 08.07.2024. heigo.vija@sisekaitse.ee

9.POOLA

Järjekordne Poola piirivalvur sai teenistuses piiril vigastada

Poola-Valgevene piiril toimus 03.06.2024 ohtlik vahejutum, kus rühm ebaseaduslike sisserändajaid püüdes ebaseaduslikult ületada piiri, kasutasid Poola piirivalve patrulli vastu gaasi, tulistasid kadaga ja loopisid puuoksi. Rünnaku tagajärjel sain üks Poola piirivalvur näost ja peast haavata. Poola piirivalve patrullide vastu suunatud migrantide rünnakutes on 2024.aastal saanud vigastada 8 piirivalvurit.

Teenistusrelva kasutamine Valgevene–Poola piiril

Poola kaitseministeeriumi ja meedias avaldatud teatel tegid Poola sõjaväelased 01.01-06.06.2024 Poola-Valgevene piiril teenistusrelvadest 1190 hoiatuslasku ebaseadusliku sisserände tõkestamiseks. Keskmiselt kasutavad sõjaväelased Poola-Valgevene piiril relvi mitu korda päevas.

Küsitlus idapiiril relva kasutamisest jõuga piiri ületavate migrantide vastu

Poolas avaldati 11.06.2024 küsitluse tulemused, kas idapiiril paiknevad Poola sõdurid peaksid kasutama relva ebseaduslike sisserändajate tõrjumiseks, kui need püüvad jõuga ületada piiri?

- **85,7 protsenti vastanutest vastas JAH:** (57,8 kindlasti jah ja 27,9 pigem jah).
- **10,7% vastas EI:** (9,2 ilmselt mitte ja 1,5 kindlasti mitte).
- 3,6%-l ei olnud selles küsimuses kindlat arvamust.

Operatsioon "Turvaline Podlasie"

Poola relvajõud alustavad 01.08.2024 Poola-Valgevene piiril ühisoperatsioon "Turvaline Podlasie" *(Bezpieczne Podlasie)*, *mis* asendab hetkel toimuva piirivalve toetamise operatsiooni *"Gryfi"* ja väljaõppe operatsiooni *"Rengaw"*. Poola relvajõud saadavad ühisoperatsiooni raames Poola-Valgevene piirile Afganistanist ja Iraagist naasevad lisajõud, mis koosnevad välisoperatsioonide veteranidest ja eriüksuste operaatoritest. Lisaks lähtatakse peale Kosovo missiooni Poola-Valgevene piirile politseiametnikud, kellel on ennetustegevuse ja agressiivse rahvahulgaga toimetuleku kogemus.

Poola piirivalve peastaabi koosseisu loodi piirivalve operatsioonide julgeolekubüroo

Piirvalve operatsioonide julgeolekubüroo (BZD) alustab tööd 01.07.2024 eelkõige järelevalve ja toetuse ülesannete täitmiseks ja piirivalve eriüksuste tegevuse tagamiseks. BZD vastutab nüüdsest piirivalveametnike lahinguväljaõppe, mehitamata õhusõidukite kasutamise ning piirivalveoperatsioonide läbiviimise ja turvalisuse eest. Uue büroo direktor on kolonelleitnant Konrad Wojtaszkiewicz .

Poola valitsus muudab jõukasutuse reegleid piiril ja tagab piirikaitses osalevatele sõjaväelastele õigusabi

Poola valitsus töötab kaitseministri poolt esitatud piirivalve, relvajõudude ja politsei tegevust toetava seaduseelnõu projektiga, mis sisaldab eelkõige täpsustatud reegleid teenistusrelvade kasutamiseks piirivahejuhtumite korral ja riikliku õiguskaitse tagamist selliste juhtumite korral.

Uued regulatsioonid esitati, eelkõige Poola-Valgevene piiril toimuva ebaseadusliku sisserände kontekstis piirkaitset teostavate sõjaväelaste, piirivalvurite ja politseinike õiguste, au ja väärikuse kaitseks.

Kehtestatakse uued eeskirjad sõjaväelaste poolt otsese sunni, relvade ja muude relvade kasutamiseks Poola territooriumil rahuajal toimuvate sõjaliste operatsioonide raames. Eelnõu kohaselt mõistetakse rahuaegse sõjalise operatsioonina Poola territooriumil välisjulgeoleku tagamiseks teostatavat relvajõudude organiseeritud tegevust, mis ei ole väljaõpe või õppus ja ei ole välisoperatsioonile lähetatud vägede tegevus, NATO vägede sõjaliseks tugevdamiseks.

Täpsustati sõjaväepolitsei poolt sõjaväelaste kinnipidamise reegleid. Karistusseadustikku viiakse sisse vastusüüteo mõiste, s.o kriminaalvastutuse välistamine eritingimustes toimepandud teo eest.

- Sõjaväelase, piirivalve- ja politseiametniku kriminaalvastutuse välistamine juhul kui vahetu sunni, relva, muu relva või relva põhimõtetele mittevastava eseme kasutamine on õigustatud erilistel asjaoludel, mis nõuavad viivitamatut tegutsemist.
- Politsei- ja piirivalveametnikele, kelle suhtes on seoses ametiülesannete täitmisega, vahetu sunnivahendi, relva või muu relva kasutamise tõttu algatatud kriminaalmenetlus, tagatakse riiklik kaitsja (advokaat).
- Sõjaväelastele (tegevväelased ja vabatahtlikud) kelle suhtes algatatakse kriminaalmenetlus, millega kaasneb ajutine vahistamine võidakse väeosa ülema otsusega säilitada täielik töötasu ja ettenähtud hüvitised.
- Sõjaväelaste vahistamisel tuleb sälitada nende au ja väärikus, vormiriietus ning vahistamist tuleb käsitleda viimase abinõuna. Sõjaväelastele õigusabi osutamiseks luuakse värbamiskeskuse struktuuri sõjaväelaste õigusabi büroo!

Asutuste vahelise koostöö tõhustamine piirikaitseks

Poola valitsuse seaduseelnõu projekt reguleerib piirivalve ja politsei ning politsei ja relvajõudude vahelisi koostööpõhimõtteid. Siseminister võib olukorras kui Poola piirivalvel ei ole oma ülesannete täitmiseks piisavalt vahendeid, ohu korral julgeolekule või avalikule korral määrta politseiüksuste kasutamise piirivalvele abi osutamiseks. Kiireloomulistel juhtudel võib selle otsuse teha piirivalve ülema palvel ka riigi politseiülem, teavitades sellest siseministrit.
Eelnõusse tehti ettepanek lisada säte, mille kohaselt võib kiireloomulistel juhtudel relvajõudude poolt politseile abi osutamise otsuse esitada ka suuliselt, telefoni teel, elektroonilise side või muu sidevahendi kaudu ning nende sisu ja olulised põhjused asja selliseks käsitlemiseks fikseeritakse kirjalikult paberkandjal.

Poola kehtestas Valgevene piirilõigus puhvertsooni

Poola valitsus kehtestas 13.06.2024 Poola Valgevene piiril puhvertsooni, vastava korralduse allkirjastas Poola siseminister. Puhvertsoon hõlmab 60,67 km pikkust Poola-Valgevene piiri lõiku, mis asub Narevka, Belovežši, Dubiche-Tserkevne ja Tšeremkha kordonite vastutusalas. Puhvertsoon kehtestamise esimese nädala jooksul 13.-19.06.2024 fikseeris Poola piirivalve ligi 750 ebaseaduslikku piiriületuse katset. Puhverttsooni kehtestamisele eelnenud nädalal 06.-12.06.2024 oli selliseid katseid üle 1100. Puhvertsooni kehtestamisel vähenesid ebaseaduslikud piiriületuse katsed ligi 30%. Lisaks peeti ebaseadusliku piiriületuse korraldamise eest kinni 4 "kullerit". Piirivalve väljastas 7 päeva jooksul 33 nõusolekut puhvertsoonis viibimiseks, sealhulgas 28 nõusolekut meediale.

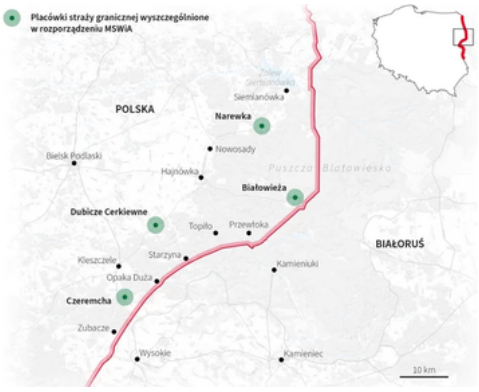

Poola piirivalve: Puhvertsooni skeem

10. VARIA

Saksamaa võib taastada väljasaatmise operatsioonid Süüriasse ja Afganistani

Saksmaaa liidukantsler tegi oma avalda pärast seda kui Afganistani päritoluga isik pussitas 31.05.2024 Mannheimi linnas politseinikku, ja vigastas veel 5 inimest. Politseinik suri 02.06.2024 saadud vigastuste tagajärjel. Mannheimi rünnakus peeti kinni 1999.aastal Afganistanis Heratis sündinud 25.aastane Sulaiman Ataee.
Tegemist on Afganistani kodanikuga, kellel on kehtiv Saksamaa elamisluba, kes on abielus Türgi päritoluga Saksamaa kodanikuga ja tal on kaks last. Mees oli Saksamaal politseile, julgeolekuteenistusele ja siseluurele tundmatu, mis tähendab, et ta ei olnud veel tähelepanu äratanud oma kuritegude ega äärmuslike vaadetega.
Sulaiman Ataee saabus Saksamaale 2013. aasta märtsis 14 aasta vanusena koos oma vennaga ja esialgu keelduti neile varjupaika andmisest, kuid neid ei saadetud riigist välja tagasi Afganistani nende vanuse tõttu. Saksamaa Siseministeerium teatas, et kaalub pärast Mannheimi rünnakut taasalustada väljasaatmise operatsioone Afganistani.
Kogu see juhtum on ka Saksamaal poliitiliselt plahvatusohtlik. Konservatiivsed parteid nõuavad, et riik võtaks karmi hoiaku islamistide osas. Teised parteid üritavad vältida igasugust debatti islamismi üle. Pühapäeval 09.06.2024 toimusid Mannheimi tänavatel seetõttu ka kokkupõrked parem- ja vasakpoolsete protestijate ning politsei vahel.
Ebaseaduslik sisseränne Saksamaale kasvas 2023.aastal järsult. Suurim varjupaigataotlejate rühm üle 30% oli pärit Süüriast. Teisel kohal oli Türgi, millele järgnes Afganistan. Pussitamise salvestist saad vaadat siit.

Moldova Interpoli juht peeti kinni süüdistatuna korruptsioonis

Peale seda kui Interpol tuvastas oma süsteemide võimaliku väärkasutuse, viidi Moldovas läbi korruptsioonivastane operatsioon. Moldovas vahistati 04.06.2024 neli Siseministeeriumi töötajat, kes esialgse informatsiooni järgi saboteerisid Interpoli punaseid teateid *(Red Notice)*. Ühisoperatsioon viidi läbi 33 erinevas kohas Moldovas, selles osalesid lisaks Moldova korruptsioonivastase agentuuri ametnikele ka USA ja Prantsusmaa ametnikud. Ühendkuningriigi juhitud paralleelne küberkuritegude uurimine paljastas, et mõned korruptsioonis kahtlustatavad Moldova ametnikud võisid edastada tagaotsitavatele isikutele teavet Interpoli punaste teadete kohta ja takistasid rahvusvaheliselt tagatsitavaks kuulutataud isikute suhtes Interpoli punaste teadete väljastamist. Moldova korruptsioonivastase agentuuri juhi sõnul tuvastati Venemaal, Ukrainas ja Valgevenes elavate isikutega seotud rahvusvahelise kuritegeliku organisatsioon, mis häkkis Interpoli süsteemi, et blokeerida või kustutada *Red Notice* teateid. Kinni peeti 30 päevaks ka Moldova Interpoli riikliku keskbüroo juht Viorel Tentiu, kellele esitati süüdistus korruptsioonis.

Red Notice:Avalik tagaotsimiskuulutus

EL rände- ja varjupaigaleppe rakenduskava

Euroopa Komisjon (EK) võttis 12.06.2024 vastu rände – ja varjupaigaleppe ühise rakenduskava. Ühine rakenduskava sisaldab 10 põhielementi. Ühine rakenduskava esitatakse liikmesriikidele siseasjade nõukogus ning seejärel kasutatakse seda alusena liikmesriikide riiklike rakenduskavade ettevalmistamisel. Ühise rakenduskava alusel on järgmine samm, et liikmesriigid koostaksid oma vastavad riiklikud rakenduskavad 12.12.2024. EK lubab, et liikmesriigid võivad loota komisjoni ja ELi ametite operatiiv-, tehnilisele ja rahalisele toetusele kogu protsessi vältel. Ühise rakenduskavaga saab tutvuda siit.

Soome tuumajaamas oli hädaolukord

Soomes seiskus 03.06.2024 Olkiluoto-3 tuumajaam kolmada reaktori töö turbiini rikke tõttu, teatas Soome tuumajaama haldaja Teollisuuden Voima (TVO).
Rike tekkis umbes üks kuu peale rektori hooldustööde lõppemist. Reaktori iga-aastane hooldus ise venis oodatus kuu aega pikemaks, lõppes alles mai keskel.
Elektritootmine peatati 03.06.2024 kell 11:41 ja taastati 04.06.2024 kell 02:00. Olkiluoto tuumaelektrijaam asub Läänemere rannikul. Töötavad reaktorid toodavad ligikaudu 30% Soomes tarbitavast energiast. Töökatkestused on ka varem Olkiluoto kolmandat reaktorit kimbutanud. Ajal kui reaktor oli rivist väljas, tõusis elektrihind Soome ja Eesti Nordpooli elektribörsi hinnapiirkondades. Olkiluoto tuumajaam saavutas soovitud võimuse 19.06.2024 kui lõppes Olkiluoto-1 teenuse katkestus, mis algas 12.05.2024 ja kestis 37 päva ja 21 tundi. Teenus katkestus venis plaanitust pikemas, sest hooldustööde käigus avastati osaline vigastus peageneraatori staatori ühes klemmi siinis.

Metodoloogia: Ülevaate aluseks on perioodi 01.06.2024 kuni 30.06.2024 sündmused. Juhtumi autentsuse kinnitamiseks võrreldi 2-3 avaliku allikat või kasutati sündmuse kinnituse saamiseks kaudseimaid seoseid. Kasutatud allikad on teksti siseselt viidatud. Ülevaade on mõeldud kasutamiseks õppejõududele ja kadettidele (õppuritele) õppetöös, kui olukorda piiridel tutvustav sündmuste ülevaade. Ülevaade on parim elektrooniliseks kasutamiseks. Koostaja: Heigo Vija, Sisekaitseakadeemia, PPK, 08.07.2024. heigo.vija@sisekaitse.ee